СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Р. ... 168. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 4-го ВЕРЕСНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 4, 1986 No. 168. VOL. XCIII.

Відбулася третя консультативна нарада ОУН і УРДП

На підставі Консультативного порозуміння між організаціями з 15-го вересня 1985 року, при кінці липня 1986 року відбулась третя з черги нарада делегацій ОУН і УРДП.

ОУН була заступлена делегацією в складі голови ПУН Миколи Плав'юка, д-ра Зенона Городиського, Павла Дорожинського і Юлія Оланчина.

УРДП була заступлена делегацією в складі: голова УРДП д-р Михайло Воскобійник, інж. Олексій Коновал, д-р Анатоль Лисий, інж. Юрій Іхтіярів, інж. Л. Чудовський, мгр Юрій Нагорний. Нарадою керував д-р М. Воскобійник, секретарювали Л. Чудовський і Ю. Оланчин.

Нарада була скликана для устійнення спільного становища у справах відзначення Тисячоліття Християнства в Україні, підсумування консолідаційних заходів КУППО і поширення контрзаходів проти ворожих атак на український нарід.

Після розгляду міжнародного і внутрішнього українського положення, поданого головою ОУН М. Плав'юком, учасники наради ствердили необхідність посилення активности українських політичних партій та координації їхньої дії. Затіснення співпраці між ОУН і УРДП є саме доказом, що така співпраця між українськими політичними організаціями є можливою і взаємно корисною.

Важливість належного відзначення Тисячоліття Християнства в Україні та дотепер проблені заходи в тій справі з'ясували д-р А. Лисий і Ю. Оланчин. У виміні думок ствержено, що хоч уже в багатьох країнах пророблена на тому відтинку велика праця, але також існує ряд труднощів, зокрема між Українською Православною і Католицькою Церквами, які не сприяють соборному відзначенню цього великого ювілею.

Рішено, що проводи ОУН і УРДП запропонують всім українським політичним партіям і організаціям видання спільної декларації в справі Тисячоліття Християнства в Україні.

Д-р З. Городиський подав вичерпні інформації про консолідаційні заходи КУППО. Нарада повністю підтримує становище Консолідаційної комісії КУППО і вважає, що консолідаційні переговори з ДЦ УНР повинні бути закінчені протягом наступних трьох місяців. Паралельно з ними повинні бути пороблені заходи для розгорнення дії КУППО, схвалених останньою сесією Конференції Українських Політичних Партій і Організацій.

Д-р М. Воскобійник подав вичерпні інформації про останні вияви ворожих анти-українських атак і запропонував цілу низку українських протизаходів згідно з принципом наступального активізму. Будуть пороблені заходи щоб ці українські протизаходи знайшли підтримку всього українського політичного світу і української громади.

Окрему увагу присвячено посиленню зв'язку з поневоленим українським народом, поширенню інформації і впливу на українців в Україні і в СССР, зокрема тепер після чорнобильської катастрофи.

Ввесь комплекс тих справ буде темою наступної конференції ОУН і УРДП, а Студійна Фундація ім. О. Ольжича і Видавнича Фундація ім. І. Багряного зорганізують окрему студійну конференцію для розгляду ситуації в Україні та наслідків для українського народу політики Міхаїла Ґорбачова.

У В-ві „Віднова" вийшла книжка К. Подляского

Мюнхен, Західня Німеччина. — Тут у видавництві „Віднова" появилося українське видання польського трактату п.з. „Білоруси, литовці, українці: Наші вороги чи брати?" визначного польського публіциста який виступає під псевдонімом Казімєж Подляскі.

Книжка Подляского вважається найважливішим твором польської опозиційної публіцистики. Її автор дає ґрунтовну аналізу стосунків поляків з їхніми східніми сусідами, головно з українцями, впродовж новітньої історії та в наші дні. Описуючи польсько-білоруські, польсько-литовські та, зокрема, польсько-українські відносини, він показує їх у всій їхній складності, намагаючись дійти до правди обох сторін. Не приховує важких і трагічних моментів, розглядає дразливі і, здавалося б, безвихідні ситуації.

Важливість книжки полягає у тому, що вона віддзеркалює мислення певних кіл польської опозиції (зокрема поступової демократичної католицької орієнтації) про відносини Польщі з її східніми сусідами, а в першу чергу з Україною.

З української точки зору книжка Подляского являє собою істотний внесок в польсько-український діялог. Написана живим публіцистичним стилем, вона стане в пригоді кожному українцеві, що цікавиться польсько-українськими взаєминами.

Перше (польське) видання праці Подляского появилося у 1983 році в опозиційному видавництві „Слова", а друге виправлене і доповнене було видане у 1984 році в підпільному видавництві „Пшедсьвіт". У 1985 році в Лондоні, у видавництві „Пульс" вийшло польське еміграційне видання цієї книжки.

Українське видання цієї книжки включає вступ його редактора Ярослава Пеленського. З польської мови книжку переклав Віктор Поліщук. Обкладинку — модифіковану версію польського опозиційного видання „Пшедсьвіт" — приготувала Таня Кравців. Книжка має 157 сторінок, і її у ціні 7 дол., можна набути в представників „Віднови". В Америці: Dora Horbachevsky, 1148 Glenn St., Philadelphia, Pa. 19115; в Канаді: Dmytro Fedyk, 22, Allanhurst Dr., Apt. 102, Islington, Ont., M9A 4J6.

Вшанують пам'ять померлих членів ДЦ УНР

Мейплвуд, Н.Дж. — Товариство Прихильників Державного Центру Української Народної Республіки, Відділ Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж., повідомляє, що в суботу, 20-го вересня ц.р., о год. 6:30 вечора, після Вечірні яка почнеться о год. 6-ій в українській православній церкві Святого Вознесіння в Мейплвуді буде відправлена Соборна Панахида за св. п.голову директорії і Головного Отамана Військ Української Народної Республіки Симона В. Петлюру, Президента УНР Андрія Лівицького, Президента УНР в екзилі Степана Витвицького та всіх померлих членів товариства.

По Панахиді в парафіяльній залі відбудуться поминальні сходини зі спогадами.

Панахиду відправить о. Іван Наконечний, настоятель церкви Св. Вознесіння в Мейплвуді з участю церковного хору.

ТІНЬ КАТАСТРОФИ ВИТАЄ НАД КИЄВОМ

Москва. — Газета „Правда" повідомила, що хоч евакованим з 35-кілометрової зони навколо Чорнобильської енергетичної станції жителям було дозволено вернутися за своїми пожитками в рідні місця, для життя покищо з 61 придатні лише два села. В них уже вернулися жителі, однак про повернення в решта 59 сіл покищо не може бути й мови, бо рівень радіяції в них все ще надто високий.

Хоч пошкоджений 26-го квітня реактор „не виробляє радіоактивного викиду", пише газета, коло самого енергоблоку і на кількох ділянках поблизу рівень радіяції настільки високий, що робітникам доводиться пробігати попри них. „Правда" повідомила, що продовжено термін перебування в Чорнобилі військовослужбовців резерви, мобілізованих туди на два місяці. Продовжено також термін діяльности урядової комісії, яка займається ліквідацією наслідків катастрофи.

Як повідомляє з Києва московська репортерка газети „Ню Йорк Таймс" Селестіна Болен, 1-го вересня в 295 школах міста почалося навчання. Як відомо, після катастрофи в Чорнобилі зайняття в київських школах були припинені і дітей відправили в піонерські табори і будинки відпочинку в інші республіки. Як зауважує С. Болен, тінь катастрофи продовжує витати над містом. На лекції математики в одній з київських шкіл вона почула фразу: „Найменша нуклеарна бомба дорівнює трьом Чорнобилям".

Жовтіє листя київських каштанів. Їх вивезуть на вантажних автах і „поховають" разом з іншими радіоактивними відходами.

Продавці на Басарабському ринку і далі здають свої товари на дозиметричну перевірку. Дозволено продавати грушки, сливки, яблука, виноград, однак не видно на ринку грибів, які мають здатність вбирати в себе радіоактивні ізотопи.

Як повідомив завідувач київським відділенням „Інтуриста" Юрій Лазута, в цьому році туризм зменшився на 30 відсотків. Американські туристичні агенції відкликали тури в Україну, однак недавно поїздку по Дніпрі зробила велика група українців з Канади.

Зупинилися на мертвій точці переговори з приводу відкриття в Києві американського консуляту, бо совєтські власті не дозволили американським спеціялістам зробити у відведеному для нього будинку дозиметричну перевірку.

Менор Джуніор коледж злучив два відділи

Дженкінтавн, Па. — Гуманістичний і математичний відділи Менор Джуніор коледжу були злучені в один відділ гуманістичних і точних наук. Головою нового відділу є Джан Стахура. Відділ почав свою діяльність 1-го липня 1986 року. Д-р Маделайн Селцер буде дорадником для цього відділу у шкільному році 1986-87.

Більшість членів обох відділів голосували, щоб злучити ці відділи. На це рішення вплинули такі чинники: з'єднання уможливлює кращу співпрацю між відділами; кожний відділ збагатиться ідеями другого; оба відділи вже працювали разом над програмою для визначних студентів (курси в різних ділянках), а також над системою приймання нових студентів; злучення уможливить кращу співпрацю над усталенням програми студій. Програма злучення буде проходити протягом наступних двох років.

Від 1-го липня 1986 року програма студій про комп'ютори буде перенесена до відділу бизнесу. Новим головою відділу бизнесу є Артур Долинський.

Менор Джуніор коледж є дворічним коледжом, де можна здобути „ассошієт" ступені в ділянках здоров'я, бизнесу, гуманістичних і точних наук. За докладнішими інформаціями слід телефонувати на число (212) 885-2360.

Табір ініціятив і сміливих починів

(Думки з приводу з'їзду колишніх мешканців українського ДП табору в Авгсбурзі-Ляйпгаймі)

Служба Божа на свято Покрови в таборі Сомме Косерне в Авгсбурзі.

Тричі „Слава" організаторам з'їзду колишніх авгсбурчан і ляйпгаймців. Багато осіб і я між ними вже купили летунські квитки і готові на з'їзд на Союзівці 20-21 вересня ц.р. І в той же час тривожні думки непевністю докучають — кого зустріну на тому з'їзді з тих людей, що своїми ділами й іменами прославили український Авгсбург.

З другого боку, напрошуються питання про те, скільки з них ще залишилось в живих, бож це сорокрічний шмат часу ділить нас від тих скитальських, але й оригінально-кольористих неповторних часів. Авгсбурчани належали до тих українських скитальців, які зорганізували своє таборове життя дуже скоро після капітуляції нацистської Німеччини. На початку червня цей табій був вже повністю зорганізований, і в його управі діяв вже Культурно-освітній відділ під проводом проф. Івана Паливоди, колишнього міністра уряду УНРеспубліки 1918-20 років. В Авгсбурзі (в таборах і на „приватках" в місті) жило понад 6,000 українців, які у багатьох випадках були авторами, або співавторами оригінальних ініціятив та окремих починів, які опісля ставали „милевими стовпами" та взірцями в діяльності цілої української скитальської громади. В Авгсбурзі знайшло свій осідок Центральне Представництво Української Еміграції; в таборі Сомме Касерне появлявся перший на скитальщині український тижневик „Наше життя". Той табір був першим і найдовшим осідком українського теат-

(Закінчення на стор. 4)

М. Каддафі не має наміру відмовитися від тероризму

Тріполі, Лівія. — Виступаючи тут на зборах, присвячених 17-ій річниці перевороту, що привів його до влади в Лівії, полковник Муаммар Каддафі виголосив тригодинну „історичну" промову, з якої можна зрозуміти, що він не має наміру відмовлятися від підтримки міжнародного тероризму і від боротьби, як він висловився, з американсько-ізраїльським імперіялізмом.

Товпа з більш як 5,000 осіб, яка зібралася на центральній площі Тріполі, захоплено вітала Каддафі, впадаючи в екстазу при кожному новому войовничому заклику полковника. „Будь-який агресор, чия нога ступить на лівійську землю, буде з ганьбою вигнаний, — заявив Каддафі. — Навіть якщо агресорам вдасться захопити частину узбережжя, вся Лівія перетвориться для них в пекло. Америка не може перемогти лівійців на лівійській землі!"

Очевидно, не покладаючи великих надій на „непереможність" лівійців, войовничий Каддафі значну частину своєї промови присвятив спільности цілей, які стоять перед Лівією і її „надійним союзником — Совєтським Союзом".

„Якщо З'єднані Стейти доб'ються військової перемоги над Лівією, Сирією і Альжиром, то Совєтський Союз зазнає непоправної стратегічної поразки, а Середземне море перетвориться в американське озеро, — сказав Каддафі. — Це одна з основних причин єдности, яка існує між Лівією і СССР. Облога Лівії приведе до облоги Совєтського Союзу, а перемога Лівії над Америкою буде перемогою над головним ворогом СССР".

„Президент Реґен не читає книг з історії, — продовжував Каддафі. — Він читає дешеві голливудські сценарії. Увесь світ терпить від того, що поганий артист став президентом великої держави. На відміну від ЗСА, в Совєтському Союзі при владі стоїть людина, яка розуміє свою відповідальність".

Далі полковник твердив, що головною метою американців є його фізичне знищення. Він порівняв себе з „велекими революційними героями" і заявив, що якщо його вб'ють, то він стане „символом мучеництва в усьому світі". Каддафі висловив готовість залишити Лівію, щоб врятувати її від американського удару. „Тоді я очолю десятки тисяч бійців з арабських країн, з Африки, Азії і Південної Америки в їх боротьбі з американським неонацизмом. Я не боягуз і про кожну свою операцію буду оголошувати заздалегідь".

Каддафі вперше побічно признав причетність Лівії до бандитських нападів на пасажирів на летовищах Відня і Риму, заявивши, що ці акції були спрямовані не проти американців, але виключно проти ізраїльтян.

Полковник накинувся з різкою критикою на ті арабські країни, які, за його словами, співпрацюючи з ізраїльтянами, перетворилися в американських маріонеток. „Арабський народ повинен зрозуміти, що його головним ворогом є ЗСА, а будь-який арабський лідер, який тисне руку американцеві, є агентом і зрадником, що заслуговує смерти".

У СВІТІ

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКА газета „Більд" повідомила, що командир батальйону прикордонних військ Східньої Німеччини підполковник Дітмар Манн у військовій уніформі, але без зброї перейшов кордон і попросив політичного притулку в Західній Німеччині. Підполковника відправили в головну квартиру західньонімецької розвідки в Мюнхені для переслухання.

ПІВДЕННУ ЕВРОПУ ПОТРЯС землетрус з епіцентром у Карпатах, в 90 милях на північ від румунської столиці Букарешту. Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило про жертви в Кишиневі, однак не подало кількости жертв. Поштовхи землетрусу відчувалися в таких далеко розміщених одне від одного містах як Неаполь і Москва. В повідомленні з Софії говориться про пошкодження в болгарській столиці, але ні словом не згадується про жертви. На короткий час був перерваний телефонічний зв'язок з Софією і припинено подавання електричної енергії.

ПОКЛИКАЮЧИСЬ НА НЕНАЗВАНОГО високопоставленого партійного чинника, китайське пресове агентство Сіньгуа заявило, що якщо Совєтський Союз вживе практичних заходів, щоб переконати В'єтнам вивести окупаційні війська з Камбоджі, то відносини між Китаєм і Совєтським Союзом поліпшаться. Агентство дало до зрозуміння, що легше поліпшити відносини між комуністичними партіями двох країн, ніж міждержавні відносини. В повідомленні сказано, що в майбутньому Китай не має наміру пристосувати свою зовнішню політику до політики „геґемоністів", тобто ЗСА і СССР. Китайський уряд вважає, що на шляху поліпшення відносин з Совєтським Союзом існує три перешкоди: окупація в'єтнамськими військами Камбоджі, окупація Совєтським Союзом Афганістану і величезне скупчення совєтських військ на кордоні з Китаєм.

КОЖНИЙ ДЕНЬ ПОНАД 50 листів приходить на адресу створеного консервативним урядом Франції міністерства для захисту прав людини. В листах містяться скарги на несправедливість і зловживання зі сторони бюрократичного апарату, просьби допомогти членам родин, які перебувають за кордоном і яких переслідують з політичних мотивів, повідомлення про неправомірні рішення судів. Нове міністерство було створене, щоб „втілити в життя принципи, проголошені Великою французькою Революцією". Його очолив відомий правозахисник доктор Кльод Малюре, який до цього очолював відому організацію „Лікарі без кордонів", яка багато зробила для надання допомоги голодуючим Етіопії і партизанам Афганістану. В інтерв'ю К. Малюре заявив, що створення його міністерства поклало кінець монополії лівих партій на правозахисний рух.

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ Гельмут Коль повідомив про намір уряду ввести ряд обмежень на в'їзд в країну втікачів з країн Третього світу, кількість яких в цьому році може досягнути 100,000 осіб. „Німці ніколи не були нацією іміґрантів, — сказав Г. Коль. — Вони і далі не мають наміру нею ставати". Першим заходом уряду буде запровадження кари у висоті 1,000 долярів для летунських компаній, на покладі літаків яких будуть втікачі без віз, які дозволяють в'їзд в Західню Німеччину. Крім того, летунські компанії зобов'язані назад доставити втікачів в ту країну, з якої вони виїхали. Більшість втікачів, які прибувають до Західньої Німеччини, просять надати їм політичний притулок, однак західньонімецькі власті переконані, що цих людей притягає лише можливість дістати високооплачувану працю. Західня Німеччина залишалася останньою европейською країною, яка не прийняла іміґраційних обмежень.

БІЛЯ 400 ОСІБ ЗАГИНУЛО В ЧОРНОМОРСЬКІЙ КАТАСТРОФІ

Москва. — Спільним комунікатом Політбюра і Ради Міністрів повідомлено, що на Чорому морі зударилися великий пасажирський корабель і фриґат — обидва совєтські — в ніч, з неділі, 31-го серпня на понеділок, 1-го вересня, і пасажирський пароплав швидко затонув. Урядові чинники, які, як правило, завжди поменшують розміри катастроф в СССР, повідомили, що корабель затонув до 15 хвилин, а з ним 398 пасажирів і членів залоги.

Чотириповерховий пасажирський пароплав „Адмірал Нахімов" — колишній німецький лінійний корабель „Берлін" — мав місць для 870 туристів, але під час літнього вакаційного сезону звичайно влаштовувалося додаткових кілька сот дуже економічних місць для туристів на палубах, де для того приставлялося крісла-лежаки. Тому туристів-відпочинковців на пароплаві могло бути понад півтори тисячі.

Західня преса, пишучи про цю катастрофу, вказує на деяке послаблення за Ґорбачова строгої засекречености щодо офіційного подавання вісток про такого роду катастрофи, випадки та аварії, але все ще нема тієї відкритости, до якої привикли на Заході. Однак, катастрофа „Адмірала Нахімова" на Чорному морі стала голосною може частково і тому, що в розпалі відпочинкового сезону пасажирами на совєтських кораблях є також багато людей із Західньої Европи, зокрема з Німеччини й Англії, не кажучи вже про туристів з країн сателітів СССР.

Затоплений тепер корабель „Адмірал Нахімов" був збудований німцями 61 рік тому і він під назвою „Берлін" служив за шпитальний корабель в Другій світовій війні, совєтам же дістався як воєнна здобич.

Фриґат „Пьотр Васов" — це вантажне судно японського виробу, нещодавно куплене совєтами в Японії. Його тонажність (18,604 тонн) більша ніж вага пароплава, що затонув, хоч „Адмірал Нахімов" був імпозантних розмірів: 525 футів довжини і вагою 17,053 тонн.

Ця катастрофа, це друга зголошена на Захід велика втрата корабля в совєтській цивільній фльоті цього року. Як відомо, в лютому коло берегів Нової Зеляндії затонув був корабель „Міхаїл Лєрмонтов", але жертви були майже ніякі (одна особа), бо австралійці з новозеляндцями вели рятункові операції. „Адмірал Нахімов" не мав такого щастя, і жертв є багато, хоч ще не подано офіційно числа. Цю катастрофу починають в західній пресі прирівнювати до чорнобильської.

В АМЕРИЦІ

КОШТИ НА ОПАЛЕННЯ ЦІЄЇ ЗИМИ будуть значно нижчими, ніж це було досі. Причиною цієї радісної перспективи для власників будинків є те, що ціни на нафту устабілізувалися на низькому рівні, приблизно на 20 відсотків менше, як в році 1985, хоч сім найбільших нафтових фірм Америки й світу та країни — продуценти нафти, з цін дуже невдоволені, як невдоволені і кілька стейтів ЗСА, що вже не можуть „на вагу золота" продавати свій продукт і неймовірно збагачуватися з кишені споживачів нафти, що їх є мільйони і не в нафтовидобувних стейтах.

БИТИСЯ ОБ ЗАКЛАД дозволено не в кожній грі і не в кожних перегонах. Щодо таких речей кожний стейт має своє законодавство і його змінити може переважно стейтовий сенат. Законодавство для дозволу битися об заклад в стейті Тексас на кінських перегонах і на перегонах собак дісталося на сенатський форум і було ухвалене, так що незабаром тут буде залеґалізовані ці обидва види людської розваги, зокрема розваги тексаських чоловіків.

ВЖЕ ДОВГИЙ ЧАС в Америці ведеться на південних кордонах ловитва нелеґальних перебіжчиків кордону, що стали напливати сюди в найновішій декаді майже епідемічною лявіною. Урядові чинники безрадні щось помітного в тій ділянці зробити. І ось „приватний сектор" знову доказав, що він вміє діяти краще, ніж бюрократи з Уряду. В Арізоні, наприклад, зорганізувалися групи вишколених і озброєних дозорців, які з великою ревністю і вмінням ловлять мехіканських нелеґальних перебіжчиків кордону в десять разів з більшою ефективністю, як офіційний прикордонний патруль. Але проти цих груп добровільців-дозорців сильний голос піднесли і урядові чинники і ще більше еспаномовні активісти, які хотіли б, щоб південні кордони ЗСА були так само відкритими, як це є з кордонами північними, або ж щоб еміграція для мехіканців була така вільна, як це є для жидів, утікачів з Совєтського Союзу.

НАЙБІЛЬШОЮ ТУРБОТОЮ для американців, як виявлено опитуванням, є поширення наркотиків і наркоманії в країні, і цей страх значно більший як страх перед війною, чи турботи економічного характеру. Опитування перевели „Ню Йорк Таймс" разом з мережею новин Сі-Бі-Ес.

ТЕРОРИСТИ, ЩО РОЗПАНОШИЛИСЯ в Західній Европі, не безпосередньо, але все ж стали своєрідними „добродіями" для нюйоркських бизнесових інституцій, бо туризм у місті Ню Йорк зріс майже на 10 відсотків, зробивши це літо чи не найкращим літом для міста щодо прибутків від відвідувачів, які напливають сюди передусім з Америки, але також з усього світу. Ця обставина дає привід пресі писати, згадуючи вимовну приказку, „нема нічого злого, щоб на добре не вийшло".

НЕДІЛЬНА КАТАСТРОФА в Каліфорнії близько Лос Анджелесу, 31-го серпня — зудар у повітрі пасажирського джета Аеромехіко ДС-9 з малим приватним літаком, сталася через пілота малого літака, який не мав ніякого права летіти там, де він летів. Речники Федерального авіяційного управління сказали теж, що контролер повітроплавання, що керує рухом приземлювання і вилетів літаків, на летовищі не міг навіть знати про те, що той літачок є в тій повітряній смузі, де летів великий джет. На радарному екрані теж не було сигналу від літачка, пілот якого, до речі, дістав серцевий удар кілька секунд перед колізією з джетом, як виявила автопсія тіла, але вислідн автопсії заперечують федеральні інвестиґатори безпеки повітроплавання, вимагаючи незалежного коронера для дослідів над тілом пілота. Також пізніші вістки ствердили, що сигналізація на радарі з літачка була недостатня. Це змушує федеральних інвестиґаторів перевірити контролера руху літаків, який тоді був на службі, чи не має він у крові залишків якогось наркотика. Контролер погодився піддатися цим „тестам", хоч виявлення цих деталів уже не може повернути до життя людей, що загинули, а їх було 64 у джеті, три в малому літаку та 20 осіб в мешканевій дільниці, куди впав і розбився великий літак. Є тут теж великі втрати в майні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Діти до школи!

Рік-у-рік повторяється цей заголовок над міркуваннями з приводу започаткування у школах усіх типів науки у місяці вересні. Мало сказати — починається новий шкільний рік і шкільні кляси і коридори заповнюються знову дітворою. Це дуже різногранна проблема з різними аспектами. Бо до тієї проблеми належать переживання дітей, — належить зміна атмосфери у батьківському домі, з якого дитина виходить щоденно до школи. Адже треба припильнувати, щоби школяр чи школярка не переводили ввесь час перед телевізором, а вивчали задачі, що їх дістали від учителя чи вчительки, — треба дати дитині другий сніданок до шкільної торби, якщо не дають його у школі, треба — буває — відвести дитину до школи і привести назад, бо теперішні великі міста перемінились у джунґлі. До проблеми нового шкільного року належить цілий комплекс питань зв'язаних із американською шкільною системою. До тієї проблеми належить найболючіше для нас, українців, питання впливу чужомовної школи й чужомовних дітей на українського школяра чи школярку.

Українці в Америці не мають мережі цілоденних власних народних і середніх шкіл. Їх порахувати на пальцях однієї руки: Ню Йорк, Чикаґо, Факс Чейз біля Філядельфії — і де ще?! Є багато курсів українознавства, але нема цілоденних шкіл. А в тих українських цілоденних школах, які є, число вихованців не росте, а зменшається. Народна і середня школи при церкві св. Юра у Ню Йорку подбала вже, щоб були автобуси, які довозили б дітей з дальших вулиць і дільниць. Все одно загал українських батьків ставиться байдуже до закликів: посилайте своїх дітей до української приватної школи, бо там краща атмосфера, як у школах вселюдних, публічних, там дбають не тільки про науку, але й про поведення, там більша дисципліна вихованців, що її наче автоматично створює ота інша атмосфера, і та українська школа при церкві св. Юра у Ню Йорку має добре реноме у педагогічних колах Америки, що абсольвентів тієї школи, яка зветься академією, приймають до всіх найбільш престижевих університетів з так званої „Айві Ліґ".

Що формує психіку дитини й молодої людини? 1) Батьківський дім, 2) школа і 3) товариське оточення. Якщо батько і мати працюють і залишають дитину напризволяще, тільки на вплив школи і товаришів — то за офіційною статистикою — психіка й поведення дітей і молоді аж надто часто формується по похилій лінії. Від батька й матері залежить в найпершу чергу, якою буде дитина замолоду і все своє життя. Тому мудро роблять жінки, які ставши матерями, кидають свою професійну працю і віддають себе вихованню своїх дітей. Бо дитина повинна бути у батьків на першому місці, а заробіткова праця на другому.

Шкільна система в американських народних і середніх школах — препогана. Втовкмачують в голови дітей і молодих учнів та учениць масу знання тільки про саму Америку, але майже нічого не вчать про античний світ, про історію і географію, про інші країни й народи, і дбають тільки про виконування учнями й ученицями завданих „гомворків", а не про їхне поведення, не про їхні форми поведінки, не про духовий стан вихованців. І тому в отих публічних шкілах повага учнів до вчителів мінімальна, зате панує розгуканість і панує там така атмосфера, яка стала податливим ґрунтом для продавців наркотиків. І багато абсольвентів середніх шкіл не вміють виповнити аплікацію на працю чи безробіття. У високому шкільництві теж не все в порядку. Існує в Америці коло одна тисяча коледжів, але більшість їх на рівні европейської гімназії, чи ще нижче. Водночас Америка перегнала вже Европу кількістю нобелівських лавреатів: високої кляси учених різних ділянок. Закінчення середньої і закінчення високої школи відбувається із традиційним церемоніялом, і це гарна традиція.

Деякі вже діти з народних шкіл, а тимпаче шкіл середніх мріють про свою дальшу кар'єру. Деякі йдуть до школи у вересні радо, інші з найбільшою нехіттю. Тут теж тільки від батьків і їхнього духового контакту з дітьми залежить, щоби переконати дітей, що живемо у часах, коли людина без освіти не є повновартісною людиною. І щоби українські батьки подбали, аби їхні діти не відчужились від українства з вини школи та придбання собі невідповідного товариства. Побажаймо з новим шкільним роком дітям — успіхів в науці та вчитися не з примусу, а з власної доброї волі.

Степан Женецький

Чи Москва погодиться з Китаєм?

I.

Московсько-совєтські ватажки дуже занепокоєні тим, що червоний Китай, розійшовшись „ідеологічно" з „великим братом", комуністичною Москвою, став наближатися до „капіталістичної" Америки. Китайсько-американська співпраця, хоч ще навіть не дуже близька і тісна, зганяє сон з очей кремлівських заправил і вони намагаються всіма хитрощами це наближення якось роз'єднати. Наслідникам Хрущова, за часів якого порізнилися Москва з Пекіном, не вдалося погодити цих двох комуністичних велетнів і допровадити до поновної співпраці між ними. Новий найвищий кремлівський головач, Михаїл Ґорбачов, також присвячує багато уваги на те, щоб наладнати відносини з „великим сусідом", Китаєм. І саме найновіші залицяння Ґорбачова до Пекіну викликали велику увагу західніх політичних знавців, які на всі боки їх обговорюють і коментують.

Капітуляція Москви перед Пекіном

Зокрема західні політичні спостерігачі присвячують багато уваги промові М. Ґорбачова, яку він виголосив 28-го липня ц.р. у Владивостоці. В цій промові, він, мавши на увазі Китай, заявив, що Совєтський Союз відтягне частину своїх військ із Афганістану, і навіть з Монголії. Але ця обіцянка, — кажуть політичні спостерігачі, — нічого конкретного не означає, якщо Кремль не дозволить, щоб міжнародна комісія перевірила, чи направду ці війська вийшли з тих окупованих країн. Захід (а також і Китай) вже чули про такі обіцянки Москви про відтяґнення своїх військових частин зі Східньої Німеччини в 1979 році, та в'єтнамців із Камбоджі в 1982 році. Але Захід дуже здивувала заява М. Ґорбачова в його промові у Владивостоці про те, що Москва готова на переговори про поправки, а отже про поступки відносно совєтсько-китайських кордонів в районі ріки Амуру. А це вже виглядає на капітуляцію совєтської влади перед Китаєм. Правда, пишуть західні політичні коментатори, ці поступки, мабуть будуть стосуватися лише до маленьких острівців на ріці Амурі, але й це є великою новиною бо, як відомо, досі Москва просто параноїчно не годилася віддати хоч би кусника загарбаної китайської території, що властиво і є головною причиною ворожости між цими двома велетнями.

Деяких панічно настроєних політиків в Европі, а також в Америці, насторожила заява Ґорбачова про готовість територіяльних поступок Китаєві і вони побоюються, що це може бути першим кроком до совєтсько-китайського союзу, отже відновлення стану, який існував між ними до 1950 року. Та більш холоднокровні політики не беруть цього факту аж так трагічно. Вони твердять, що від 1950 року Китай також став великою потугою. А дві такі велетенські імперії, обі сильно націоналістичні, двох різних рас, із спільним кордоном довжиною 5,000 миль, а довгою історією обопільних конфліктів, завжди будуть недовірливими один до одного конкурентами. Найбільше, що може тепер статися, це застосування нових способів у конкуренції.

Після відвідин Ніксоном Китаю

Після того, коли Ніксон відвідав Пекін у 1972 році, дехто в Америці сподівався, що Китай стане союзником Америки. Але це не сталося. У кількох останніх роках Китай щораз більше торгує з СССР, китайці щораз більше говорять з совєтами, часами беруть їх сторону у міжнародних справах, але підтримують Захід при інших оказіях. Таке може траплятися й далі. Але в кількох останніх роках Китай часто застосовував у себе практику іншого комунізму, як московський. І навіть, якщо теперішнє залицяння Совєтського Союзу до Китаю доведе до того, що Ґорбачов поїде до Пекіну, а Денґ до Москви, то це ще не означає, їхнього зближення.

Насправді, для Заходу буде навіть краще, коли совєтський лідер буде почуватися примушеним простягнути навіть на спробу руку до згоди китайському проводиреві в Пекіні. Для консервативних комуністів в Москві, — це навіть більш болюче, аніж це був подібний акт Ніксона для американських консерватистів 14 років тому. Ґорбачов говорить, що він є готовий співпрацювати з головним єретиком його релігії Денґом Шіопінґом. Якщо так, то він є готовий також запозичити деякі гріхи китайського головного комуністичного єретика. Якщо Московія розводнить свій ленінізм, тоді вона буде більш приступною для співпраці із Заходом.

Головна небезпека, яка може грозити з совєтсько-китайського поєднання, може наступити з мілітарного боку. Це не пошкодить Заходові, якщо китайці продадуть Совєтському Союзові трохи більше другого сорту шовкових сорочок, якщо Захід не хоче їх купувати, бо має кращий сорт з Тайвану, в заміну за деякі другоклясні совєтські машини, якими Китай мусить задоволитися, бо не може дозволити собі на кращі західні машини. Це більше пошкодило б Заходові, якщо Совєтський Союз і Китай значно позменшували б обопільно свої війська на їхніх довжелезних спільних кордонах, бо тоді далекосхідні совєтські дивізії були б перекинені проти Европи, Японії, або проти малих держав над Перською затокою, де находиться нафта. Контроля озброєння на Сході, подібно як і на Заході, повинна означати зменшення зброї, але це зменшення треба перевірити на місцях.

Закінчення буде.

Польський дисидент про українців

Один з найвизначніших польських дисидентів Ромуальд Спасовський, колишній заступник міністра закордонних справ Польщі, представник у Німеччині, Індії Арґентині, амбасадор у Вашінґтоні, видав цікаву книжку в англійській мові „The liberation of one" („Визволення одного"). В ній описав історію свого життя, праці й обставин на протест 50-ти років. Його батько, Станіслав, був одним з провідних польських комуністів, видав книжки про комунізм, мав великий вплив на сина, виховав його на переконаного атеїста і комуніста. У книжці читаємо про зустрічі з Бєрутом, Ґомулкою, Ґєреком, Ярузельським, з Черчілем, Індірою Ґанді, Пероном, президентами Кеннеді, Картером, з Хрущовим, Ґромиком, Добриніном, Бжезінским і ін.

Перед війною Сталін розв'язав комуністичну партію Польщі, польських комуністів, що втекли до СССР, виарештував, пізніше передав німцям.

На початку війни, у вересні 1939 року, коли німці бомбардували Варшаву, він вибрався пішки на Волинь, до своєї родини. По дорозі перестерігали його, „щоб оминав українців". Його родина сказала: „Багато українців добрі, чесні люди, але є багато скажених націоналістів, крайньо правих козаків, що ненавидять поляків, є і совєтські аґенти. Треба бути уважним з ними. В Україні стріляли, мордували цілі родини, жінок і дітей, погрожували полякам від літ, з вибухом війни поляки було безборонні".

Велика шкода, що автор тільки повторив слова поляків на Волині, але не спитав їх, чому так було. А було багато причин до того! Поляки знищили близько 200 українських православних церков на Холмщині й Волині, мовляв „церкєв руска шпеці крайобраз польскі"! Переслідували багатьох українських шкіл, товариств і кооператив, виарештувала багато провідних людей, головно молодь так, що наші дівчата на Волині не могли вийти заміж за українців, але вкінці виходили заміж за польських колоністів. Пошта не допускала української преси зі Львова, польська поліція не допускала українських туристів з Гиличини до Почаєва.

Але поляки все це заперечували, польська преса про це не писала. Варт, щоб хтось це сказав Р. Спасовському.

Він і його батько хотіли втекти до СССР, але большевики їх завернули, тому його батько закінчив самогубством.

Коли почалося у вересні 1944 року повстання у Варшаві, то Р. Спасовський написав про „жорстокість німців і українців". Як і всі поляки, Р. Спасовський уважає РОА (Російскую Освобідітєльную Армію) українською, але в ній було мало українців, головно — москалі, різні кавказькі народи, козаки донські й інші. Совєтські полонені в німецькому полоні голодували, тому вони радо голосилися до РОА, де був кращий харч. Ними користувались німці в переслідуванні поляків, але вони були слабо озброєні, тому їхня участь на фронті була незначна. Вкінці американські й англійські війська передали їх большевикам на певну загибіль.

Спасовський описав, як Сталін стримав наступ на Варшаву, щоб німці могли винищити чверть мільйона поляків, знищити майже цілу Варшаву, виселити її населення на роботи до Німеччини.

Дальша історія Польщі від 1945 року під совєтською контролею — це один ланцюг совєтських інтриг проти польських патріотів, які хотіли, „щоб Польща була Польщею". Совєтські амбасадори і КҐБ диктували польському комуністичному урядові що він має робити, як протиставитися 1000-літтю християнства в Польщі. Як він був амбасадором у Вашінґтоні, то Добринін диктував, що і як має робити. Ромуальд оженився з побожною жінкою, антикомуністкою, що цілий час виступала проти комунізму, як і її донька. Єдиний син став комуністом, але покінчив самогубством, як його дідо, коли зневірився в комунізмі.

Коли через безгосподарність уряду Ґєрека настала в Польщі криза, Америка посилала транспорти харчів для Польщі, то харчі з американських кораблів перевантажували на совєтські кораблі в польських пристанях і вивозили до СССР.

Коли ген. Ярузельський розв'язав „Солідарність", професійний союз робітників, об'єднав біля 10 мільйонів робітників, і завів воєнний стан, тоді Ромуальд Спасовський, польський амбасадор у Вашінґтоні, разом з дружиною й донькою та зятем попросив азилю в американського Уряду і залишився у ЗСА. Перестав він бути комуністом, а став християнином.

Варт, щоб усі наші дисиденти написали такі спомини, що віддзеркалювали б комуністичну забріханість і систему переводження на практиці нежиттєвих і збанкрутованих теорій Маркса й Леніна, що спричинили понад 100 мільйонів жертв у цілому світі. Р. Спасовський підкреслив багато разів, що він є перше поляком, а потім комуністом, і тому так його боліли московські інтриґи серед польських комуністів і польського уряду. На жаль багато українських комуністів є в першу чергу комуністами, а потім українцями, перейшли навіть на московську мову, як Щербицький.

Чому всі українські комуністи не обороняють засади, „щоб Україна була Україною"?

Літописець.

Світлана Кузьменко

ЖУРНАЛ „ТЕРМІНУС"

(Замість рецензії)

II.

Вступ до журнала звучить так: „Дорогі читачі! Даємо вам у руки зовсім новий журнал. Він вам, мабуть, не сподобається. Нічого. Ви привикнете. Чей же людина може до всього привикнути. Коли повісити одного саксофоніста, то він спочатку шарпався, а потім привик". Сказано цинічно, але у багатьох випадках правдиво, а особливо в наших обставинах. На обкладинці і на другій сторінці журнала — суґестивні ілюстрації. Шкода, що не зазначено — чий портрет на обкладниці. Папір журнала дорогий. Нам здається, що це — чи не найлюксусовіше виданий український журнал в теперішній час, а, може, і взагалі, а особливо, коли йдеться про журнали молоді. Ми уважно прочитали увесь зміст журналу, бо нам цікаво було довідатися: Що ж це за група „Авангард", яка репрезентує журнал „Термінус"? Що її цікавить? Як вона думає? Як розуміє своє навколишнє життя і життя взагалі? Як висловлюється мовою, якою пише свої статті і свої літературні твори? Розгорнувши це видання, ми з приємністю довідалися, що на мовних редакторів редакційна рада журнала запросила висококваліфікованих для такої справи людей — університетських викладачів української мови: професора Торонтонського університету Миколу Павлюка і докторантку Галину Гринь. Після прочитання нами журнала, великою загадкою для нас залишилося: чому мовні редактори не виправили авторам у журналі масу дуже явних мовних помилок і мовних недоречностей? Чи це було зроблено спеціяльно тому, щоб не відстрашити молодих авторів від їхньої журналістичної і літературної творчости українською мовою? Якщо — так? — То чи така метода тепер практикується і для студентів українознавчих студій в університетах? Але — чи такі потурання виходять на добро молодим людям, які серйозно хочуть навчитися?

Ось кілька прикладів такого роду помилок: серія припадків (серія випадків). Припадок трапляється при хворобі, наприклад, при епілепсії); дає перевагу несподіваному дусі (дусі — треба духові. Дух — чол. роду); назвав би єресею (тр. єрессю); відмовитися відповідальности (потрібно — від відповідальности); тріски чи тріщини в бетоні (тріски нічого спільного з тріщинами не мають. Хіба їх повставляти в тріщини, але це в тексті не сказано. Тріска — невеликий тонкий шматок деревини); композитори змагаються з собою (потрібно один з одним. З собою — це сам з собою); п'ять у родовому відмінку має бути п'ятьох, а не п'ять, і багато, багато інших недоглядів, крім багатьох різних друкарських „чортиків", які часто змінюють думку, як от: ноги замість ноти, жона замість вона тощо.

Справдженням цілої низки математичних і фізичних формул нехай, якщо хочуть, займаються математики й фізики. Але чи справді 0.2 мл. ДНА важить аж 10.08 грамів? (ст. 15).

Щодо змісту журнала. Насамперед наведемо кілька думок Любомира Мельника (одного з можливих за сто років) найбільших українських піяністів і композиторів нашої доби, як зазначено в журналі, які ми взяли з інтерв'ю, що його провели з ним англійською мовою члени редакційної ради журнала, а переклав інтерв'ю Роман Ващук:

„Я люблю слухати джез, — каже Любомир Мельник, — але мені дуже не подобається дух цієї музики. Я ненавиджу його. Але джез приємно слухати. То дуже заплутана справа".

Любомир Мельник каже, що вплив на те, що він робить, мали наступні книжки: „A new model of the universe" російського математика і філософа Пєтра Успєнского, „Tertium organum", „What is called thinking" (авторів не подано) та його вивчення східньої філософії, а зокрема китайського вчення про фізичну і духову самоінтеґрацію, „Таі чі".

Не дивлячись на те, що музика Любомира Мельника створена під вищезгаданими впливами на його світовідчуття, він огірчений, що українці її не сприймають... „Хоч багато українських організацій мені помагає фінансово", — каже він.

Любомир Мельник висловлює в інтерв'ю свій погляд на наркотики: „Та наркотики — це не є спосіб життя, — каже він, — хоч як тимчасова дія в житті вони можуть бути. Тимчасова подія в житті вони можуть бути позитивними. Але якщо контролювати їхнє уживання, а потім з ними покінчити..."

Ми сприйняли це інтерв'ю за жарт, і нам здається, що вони ним і є. Але ж це інтерв'ю поміщено на шістьох сторінках дорогого паперу в журналі, на якому не часто в нас друкуються навіть і найкращі книжки! А ці жартуни шукають спонзорів! Більшим і меншим хаосом думок і душ (можливо навіть і у якійсь мірі удаваним) автори позначили більшість матеріялів у журналі.

Закінчення буде.

Теодор Мацьків

ТРИ ЦІКАВІ КНИЖКИ

Д-р Володимир Пасіка написав три дуже цікаві книжки, які появилися в Торонто заходом Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) в Канаді, а саме: „Думки і тіло" (1976, НТШ, т. XVII), „У крутежі шалу" (1979, НТШ, т. XX), та „Тіяра продана. Рефлексії і конклюзії" (1983, НТШ, т. XXVIII). У своїх працях автор дуже приступно описав свої переживання у бурхливих роках Другої світової війни, висловив свої цікаві спостереження і критичні погляди на життя з релігійного, політично-економічного та медичного аспекту у сучасному світі.

Як сказано, автором цих прецікавих і хвилюючих книжок є д-р В. Пасіка. Він народився 1-го червня 1909 року в селі Остальці, недалеко Тернополя, де закінчив гімназію в 1929 році. Після іспиту зрілости, чи пак „матури", виїхав на медичні студії до Ґрацу (Австрія), де в 1936 році отримав диплом доктора медичних наук. Вибух німецько-совєтської війни застав його у Львові. З пригодами д-р Пасіка дібрався додому в Тернополі. Вдома довідався що за ним розпитував представник з НКВД, отже треба було на якийсь час „зникнути з очей". Вміжчасі прийшла мобілізаційне повідомлення і д-р Пасіка вирішив, що ліпше піти до війська ніж бути арештованим. Від того часу „воєнні події змушували мене мандрувати", — пише д-р Пасіка, „від Львова до Харкова, Кузбас, Сибір, Томськ, Новосибірськ, Тайга, Семипалатинськ, Барнаул, Казахстан, Алма-Ата, Джамбул, Меке, Киргизія, Панфіловка, Фрунзе; Польща; Варшава, Отвоцк, Криниця, Нова Гута-Краків; Канада, ЗСА і знову — Канада." На основі польсько-совєтського договору з 1941 року Пасіку, як колишнього громадянина хоч було змобілізовано як лікаря до Червоної армії, відтак переведено до польського війська; звідти його звільнено в 1951 році. Опісля д-р Пасіка працював у психіятричних шпиталях в околиці Варшави, звідти переїхав до Кракова, щоб посвятитися лікуванні психоневроз у Криниці, а опісля у Новій Гуті біля Кракова. Сподіваючись знайти кращі можливості праці над психоневрозами, д-р Пасіка виїхав до Канади, де, на жаль, розчарувався, бо тих можливостей не знайшов. Ця коротка біографія говорить сама за себе, але повернемось до його, як я сказав, — цікавих і хвилюючих книжок.

У своїй першій праці „Думки і тіло", д-р Пасіка займається проблемою недуг-психоневроз. „Психоневрози, — пише автор, — це недуги, безпосередньою причиною яких є ідея, поняття, яке людина створила собі на підставі своїх переживань; вони забарвлені страхом — емоцією і звичайно, відносяться до її власної особи. То поняття та ідея є конкретною й об'єктивною дійсністю. Постає вона на підставі дійсних даних, на підставі фактів, які сам хворий докладно аналізує. Тестами цієї аналізи є досвід хворого, сума його переживань від наймолодших літ. Трудно знайти дві людські істоти, які мали б такі самі переживання. Цим пояснюється факт, що під впливом того самого чинника постають різні картини хвороби... Хворий на психоневрозу подібний на творця наукової теорії, який бачить факти зі своєю теорією, але часом незгідно із суттю тих фактів. Спільне для психоневроз мистецтва і науки є ще й те, що на психоневрози, звичайно, хворіють люди здібні і склонні до вражень і до роздумувань, люди інтелігентні... Симптоми психоневроз часто органічні: звертання, розвільнення, високе тиснення крови, хвороби серця, кровоносних судин, нирок. Болі можуть виступати в кожному органі, в кожній частині тіла". (стор. 12-3).

Д-р Пасіка подає у 22-ох розділах, які можна уважати як самостійні наукові статті на медичні теми, приклади лікування недужих на психоневрозу. Причини психоневроз, як це автор з'ясував у розділі „Імпотенція" (стор.75-79), не випливають з якихось фізичних недомагань організму, але мають часто психічний підклад. Книжку „Думки і тіло" читається легко, з приємністю та з користю, бо з прикладів можна багато навчитися.

Не менш цікавою книжкою д-ра Пасіки є його спомини п.з. „У крутежі шалу". Книжка складається з двох частин: „Мандрівка на схід" та „Між Европою й Азією". У своїх споминах д-р Пасіка менше звертає увагу на географічну зовнішність країн, в яких доводилося йому перебувати, зате він звертає свою увагу на людей, на їхню психіку, на розмови. Розмови провадив на різні теми: релігійні, соціяльні, політичні, літературні, культурні. Як лікар, автор мав нагоду і можливість чути думки „знизу", а не „згори". Його спостереження є цінним джерелом для кращого пізнання народів СССР та совєтської системи. Наприклад, Кірґізи, — пише д-р Пасіка, дуже солідарні, кірґіз на кірґіза доносити не буде, але вони мають почуття пошанування законности і злочинів не затаюють". (стор. 240). Яка є солідарність поміж киргизами, нехай послужить дрібний випадок, який д-р Пасіка, як член комісії соціяльного забезпечення мав нагоду заобсервувати. А саме, одна киргизка взяла помилково „справку", яка була призначена для когось іншого, що мав бути висланий до Семипалатинська в Сибірі. Прийшовши додому, вона дала прочитати своїм дітям, які добре не розібравшись в чому справа, побігли до сусідів, ті до інших сусідів. Так зібралася ціла громада, яка пішла до місцевого міліціонера шукати допомоги. На чолі з тим міліціонером всі пішли до хати д-ра Пасіки, чому він цю киргизку висилає на Сибір. Д-р Пасіка уважно прочитавши „справку", вияснив справу і всі спокійно пішли домів. По сутті речі це була маловажна справа, але яка солідарність, за одного — ціла громада. (стор. 234-5). До речі, обов'язки партійного киргиза є попередити іншого киргиза, коли йому щось загрожує, зазначує д-р Пасіка (стор. 217). У цій книжці є так багато цікавих епізодів, що трудно їх усіх тут цитувати.

Третя з черги книжка „Тіяра продана" — це глибока аналіза кризи людства так з духовного, як і матеріяльного аспекту. Назва її походить з того факту, що Папа Павло VI казав продати тіяру, цебто корону-символ папської влади, яка була понад владою королів і цісарів, а гроші роздати бідним. Окрім цього Папа у своєму тестаменті казав себе похоронити у звичайній домовині, як звичайну людину. Д-р Пасіка пише про цю подію: „...Продано тіяру не з тої причини, що бракувало грошей. Віддати гроші на бідних! ... Це ж демонстрація! Це ж маніфестація! Революція! Деградація володарів... Чи ж Папа Павло VI

(Закінчення на стор. 4-ій)

Арґентина і Бразилія потребують культурно-освітньої допомоги

Подорожуючи по Арґентині і Бразилії цього літа з дівочим хором „Веснівка" з Торонто я сміло можу сказати, що вони виконали свою амбасадорську місію української пісні бездоганно під мистецьким керівництвом Квітки Зорич — Кондрацької.

Концерти відбулись в Буенос Айресі, Куритибі і Прудентополісі, Бразилія, з нагоди посвячення наріжного каменя на площі „Україна". Посадник цього міста, який є членом комітету, сказав: „Моїм бажанням є, щоб наше місто увійшло в каталог культури нашої держави як туристичний центр не тільки для українців, але й для цілої Бразилії".

Пригадую з преси, що вже минулого року славний хор ім. О. Кошиця з Вінніпеґу почав святкування в Бразилії. Цим разом на всіх концертах я був присутній і мушу сказати, що всі залі, де виступали наші чудові хористки, були вщерть виповнені, а публіка вітала їх тріюмфально. При цій нагоді треба згадати, що всі ці культурні виступи зорганізував голова Фундації ім. Тараса Шевченка в Арґентині д-р Василь Ільницький.

Вони потребують нашої фінансової допомоги

Я мав нагоду провести наради і зустрічі з культурними і церковними організаціями Арґентини і Бразилії. Всі вони звертали увагу на те, що їм, в першу чергу, потрібно матеріяльної підтримки мистецьким одиницям, а найголовніше — це зорганізування кобзарських ансамблів. Я зауважив у них велике бажання зберегти українську ідентичність, а передусім вчитись на бандурі.

Існуючі гуртки бандуристів в Буенос Айресі і в Куритибі, Бразилія, переконали нас, що чужинці захоплені бандурою. В Бразилії бандуристи не раз виступали на телевізії, а останньо попали на обкладинку „Нешенел Бразил Джеоґрафік". Вони є горді з того. Багато молоді хоче вчитись грати на бандурі. Всі бандури в Куритибі зробив бандурист Іван Бойко, який вже є в похилому віці, кожна бандура інша. Бандури ці зроблені в надзвичайно тяжких умовинах і не за стандартом бандур новітніх. Їм потрібні бандури такі, як ми, бандуристи, вживаємо в Америці і Канаді.

В місті Прудентополісі, штат Парана, в якому є 80 відсотків населення українського походження, є, здається, найбільша Духовна Семінарія, великі і просторі приміщення Інституту, інтернат для сиріт і велика суботня школа. Я там мав нагоду переконатись, що молодь говорить по-українськи, а багато з них має музичне знання. Якраз там немає ні одної бандури.

Потрібно також дати нові бандури до капелі ім. Т. Шевченка в Буенос Айресі, де мистецьким керівником є також вже в похилому віці подиву гідний патріот, невтомний бандурист Василь Качурак. Не зважаючи на свій вік, він наколесником їздить по вісім миль на проби. Хоч всі вони працюють в дуже несприятливих умовинах, все ж таки наслідки їхньої праці є наглядні і просто подиву гідні. В тій групі є три надзвичайно талановиті юнаки, музично обдаровані, мрією яких є вчитись на бандурі, але, звичайно, це їм недоступне. Той, що колись робив там бандури, вже помер.

Недавно Василь Качурак поїхав на другий кінець Арґентини до Оберну, 60 миль від бразилійського кордону, і там в інтернаті заснував гурток бандуристів (18). В тому гуртку є лише три примітивні бандури, а бандуристи вчаться на них, граючи на зміну. Всі вони з третього покоління, 80 відсотків говорить по-українськи зовсім добре. Вони також музично обдаровані, хочуть вчитися грати на бандурах, але, на жаль, дістати їх не можуть, а головне не є встані.

Арґентина і Бразилія потребують щонайменше 40 бандур!

Якраз так сталося, що одна з крамниць отримала чернігівські бандури. Нам необхідно скористати з цієї нагоди і негайно їх придбати для Бразилії і Арґентини. Підкреслюю, негайно, бо вони на нас довго чекати не будуть.

Апелюю до всіх українських установ, кредитівок, банків, і взагалі до всіх українців доброї волі прийти якнайскорше з матеріяльною допомогою. Бандура коштує 375 долярів. Хто не може купити бандуру, жертвуйте по вашій спроможності. Кожна найменша пожертва буде оголошена в пресі. Може у когось є бандури, які ніхто не вживає, принесіть їх нам.

Пожертви просимо висилати на адресу: Student Financial Fund for Argentina and Brasil: Self Reliance (N.Y.) Federal Credit Union, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003 No. 12855-0;

Ukrainian Orthodox Federal Credit Union, P.O. Box 160 Cooper Station, New York, N.Y. 10276-0160, No. 3220.

Школа Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку висилає до тих місць висококваліфікованих інструкторів на повних два місяці. Це високопатріотичне діло вимагає підтримки від нас усіх.

М. Д. Чорний

Відзначили українця

Нав'язуючи до опису ред. О. Кузьмович у „Свободі" про величаві святкування Дня Незалежности Америки і соті „уродини" Статуї Свободи 4-го липня та відвідини хмаросягу — Української Будівлі гістьми— членами УНС, ми, мешканці Чикаґо, не були позаду тих урочистостей. Ми мали нагоду побачити на телевізійному екрані вирізнення українця з нашої громади, який, прибувши до цієї країни три чверті століття тому, своєю працею і набутим знанням послужив для добра її громадян.

Подія мала місце саме напередодні урочистих святкувань Дня Незалежности, тобто 3-го липня 1986 року, коли телевізійна станція Ен-Бі-Сі, русло 5, о годині 4:30 по полудні подала інтерв'ю з д-ром Семеном Кочієм і його дружиною Стефанією, як з одним із найстарших українських лікарів на нашому терені і як того, що прибув до Америки в 1912 році побував на „Острові Сліз". Підліток 14-ти літ, ще не юнак, він не пропав у змагу за життя, живучи в Чикаґо, а працював, здобув освіту, і як лікар— дентист поверх 50 років служив громадянам цієї країни для добра їхнього здоров'я та брав активну участь у суспільно-громадському житті.

В тому дні, 3-го липня, телевізійні репортери зі станції NBC, русло 5, прибули до мешкання подружжя Кочіїв за попереднім телефонічним домовленням, перевели інтерв'ю з лікарем і його дружиною Стефанією, і взяли досить фотографій з їхнього життя, їхньої родини і країни їхнього походження — українського Поділля, Тернопільщини. Репортери цікавилися споминами молодого юнака про переживання на „Острові Сліз", а відтак працею і студіями тут, у ЗСА. У змісті інтерв'ю подано, що д-р Семен Кочій уроджений 12-го лютого 1897 року в селі Плесківці, Тернопільського повіту, син Степана Кочія і Евдокії, прибув до Америки у 1912 році 14-літнім хлопцем до свого вуйка Дмитра Ґоя. Згодом перейшов успішно лікарський іспит у стіп Статуї Свободи; йому подобалася Америка і він залишився в Чикаґо. Тоді в Америці лунав клич: „Прямуй на Захід, молодий юначе". Молодому Семенові припала до вподоби Америка, взявся він до праці і науки, вчився з початку на вечірніх курсах, щоб здобути знання мови, відтак закінчив середню школу. Працював, здобував засоби до життя і навчання, у висліді чого закінчив Чикаґський університет ступенем бакалавра, опісля вчився у Норт Вестерн університеті, що його закінчив як доктор дентистичної хірургії у 1931 році. Він вів свою дентистичну канцелярію впродовж 52-ох літ у дільниці, замешканій українськими поселенцями. Та дільниця дістала тепер назву від управи міста „Українське Село". Зараз проживає д-р Кочій на емеритурі зі своєю дружиною Стефанією з роду Костів, яка прибула до ЗСА в 1949 році як одна з „переміщених осіб" і не переходила комісії на „Острові Сліз".

Подаючи сильветку д-ра Семена Кочія, треба додати, що він відомий не лиш як добрий дентист, але також як суспільно-громадський і церковний діяч, а дехто каже, що він „Нестор-Літописець" чикаґської громади, знає добре різні події з нашого життя, описав дещо у своїх споминах. Належить до різних товариств і організацій, м. і. є почесним членом Українського Лікарського Т-ва Відділ Иллиной, Американського Дентистичного Т-ва в Иллиной, Алюмні в Норт-Вестерн університету. Останнього часу одержав високе відзначення від Папи Римського Павла Івана II у формі Медалі і Грамоти—декрету. Відзначення мало місце 8-го грудня 1985 року, і було передане через чикаґського єпископа Владику Іннокентія Лотоцького, ЧСВВ.

Описи подій особистого характеру є також важні для історії українських поселенців і нотування вкладу їхньої праці для держави, у якій живемо, а відзначення на телевізійній передачі з описом життя тих одиниць доводить, що не чужі для американців є події і праця людей, які тут поселилися, а для нас, українців, добре знати, як нас оцінюють ті, що подають відомості світові у пресі, радіо та на телевізійних екранах.

У відношенні до Українського Народного Союзу, то д-р С. Кочій є членом Батька Союзу від 1923 року у Відділі 221-му, де належав довгі роки до Управи; він є також членом „Провидіння" у Відділі 55, а його дружина Стефанія є членкою 472-го Відділу УНС і сповняє роботу секретарки від 1957 року. На многі літа нашим піонерам.

Д-р Павло Пундій

Спортовий табір СУМА

Учасники Спортового табору СУМА.

Дев'ятого серпня цього року закінчився дуже успішний тритижневий Спортовий табір на Оселі СУМ в Елленвіллі, Н.Й. Табір носив назву ім. Тараса Чупринки.

Понад сотня юнаків і юначок із східнього побережжя Америки, мали нагоду вправлятися у різних видах спорту. Під опікою Команди, Мирона Домарадза — коменданта і кваліфікованих інструкторів, багато з яких самі перейшли через систему сумівських спортових таборів, юнацтво мало можливість вивчати чи вдосконалювати техніку копаного м'яча, відбиванки, тенісу, плавання чи легкоатлетики.

Приємно було бачити молодих змагунів в завзятих змаганнях за першенство в поодиноких ділянках спорту. Знову ж для переможців — радощам не було кінця.

Сумівські табори є популярні своїми виховними програмами і кваліфікованими виховниками чи інструкторами. Доказом цього є те, що кожного року на табори прибуває все більше дітей і молоді. Українські батьки розуміють важливу потребу втримати і виховати молодь в національному дусі, а табори є одним з тих середників, де в рідному оточенні, з відповідною програмою, під наглядом виховників молода людина духово і фізично виробляється.

Цього літа на сумівській оселі в Елленвіллі, вже відбулися три табори: 1) Табір виховно-відпочинковий — три тижні, 2) Табір старшого юнацтва, під шатрами, — два тижні, і 3) Табір суменят — один тиждень. Закінчився також і цей Спортовий табір. Зараз відбувається Табір Вишкільний для старшого юнацтва на ступені впорядника і виховника.

Ю.Н.

Українська Медично-Харитативна Служба

У Мюнхені в приміщеннях ЦПУЕН при Дахауерштрассе 9 відбулися 19-го квітня 1986 р. Загальні збори (Делеґатський з'їзд) Української Медично-Харитативної Служби, колишнього Українського Червоного Хреста. Присутні були делеґати зі станиць і делеґатур з Амберґу, Авґсбурґу, Гамбурґу, Ганноверу, Гільдесгайму, Інґольштадту, Мангайму, Мюнхену, Нюрнберґу, Пфорцгайму, Реґенсбурґу, Радольфцеллю і Штутґарту.

Голова Головної управи УМХС, д-р Володимир М'ялковський, відкрив збори. Представники Українських Церков, під патронатом яких стоїть УМХС, о. протопресвітер Палладій Дубицький від УАПЦ та о. Євген Гарабач від УКЦ мовили молитву.

Президія з'їзду: мґр Антон Мельник — голова, Богдан Роґужинський — заступник голови та Галина Хоміцька — секретар.

Перед прочитанням протоколу попередніх зборів (його прийнято пізніше одноголосно) відчитано численні письмові привіти, серед них від Архиєпископа Мирослава Марусина з Риму, від голови Українського Лікарського Товариства в Австрії д-ра Олександра Жупника з Відня. Усний привіт від Єпископа Платона Корниляка передав о. Є. Гарабач, а від Архиєпископа Анатолія Дублянського — о. Палладій Дубицький. Вибрано номінаційну комісію: проф. д-р Зенон Соколюк, о. Палладій Дубицький і д-р В. М'ялковський.

При своєму звіті у формі програмового нарису голова Головної управи УМХС д-р В. М'ялковський вказав на труднощі, в яких приходиться працювати Українському Червоному Хрестові, хоч тепер і під іншою назвою — (УМХС) — на чужині. Стверджуючи, що існування цієї установи в діяспорі неспірне й що вона може діяти тільки тоді, коли будуть люди доброї волі, які своїми пожертвами чи своєю працею готові допомагати. Матеріяльна жертвенність і посвята свого вільного часу для громадської праці — це не лише типова прикмета, але й сила еміґрації. Всіх, які потребують лікарської допомоги, але не забезпечені в касах хворих, приймає д-р В. М'ялковський безплатно в своїй практиці. А були це переважно нові втікачі або відвідувачі з Польщі, а навіть з України. Потрібні ліки видають із запасів практики або у виняткових випадках кошти покриває УМХС.

Голова порушив численні інші проблеми праці УМХС.

Накреслюючи перспективи на майбутнє, д-р В. М'ялковський висловив надію, що з підтримкою наших Владик наладнаємо контакти з місцевим Червоним Хрестом, Харітасом та іншими харитативними організаціями. Особливо підкреслив він також конечну потребу притягати до співпраці молодих українських лікарів та українську молодь, щоб праця УМХС могла продовжуватися також у майбутньому.

Діловод-секретар УМХС інж. Григорій Комаринський в детальному звіті згадав про тісну співпрацю УМХС з українськими центральними установами як СКВУ, КОГЦУ, ЗУДАК та ЦПУЕН, подаючи, що представником УМХС до Ради Суспільної Опіки при СКВУ була до 1984 року Ольга Томашівська (ЗСА), а відтак Марія Спольська (Канада). УМХС має тісні зв'язки зі всіма відділами Суспільної служби в Канаді, від яких отримує датки на працю УМХСлужби, а також з точно окресленими призначеннями.

Далі подав секретар точні дані про уділені допомоги.

Вислуховуючи фінансовий звіт (фінансово-суспільним референтом є д-р Олекса Вінтоняк), делеґати ствердили, що пожертви в порівнянні до року 1980 — 53,436,74 нім. марок — в 1985 році зросли на 113,299,83 нім. марки, цебто більше як подвоїлися, а з цим зросла значно допомога (корисний курс американського доляра). І все це лише з пожертв наших земляків у світі, без дотацій чужинецьких харитативних організацій.

Голова контрольної комісії, проф. д-р Соколюк у своєму звіті ствердив, що всі діловодства УМХС, касові книги й прилоги, ведено взірцево і все відповідало вимогам державного фінансового уряду. Він запропонував, — по дискусії над звітами — уділення абсолюторії, яку делеґати схвалили одноголосно.

По перерві речник номінаційної комісії д-р З. Соколюк запропонував делеґатам такі листи:

головна Рада УМХС: голова д-р Михайло Дем'янів (Пфорцгайм), заступник голови д-р Ярослав Ковалик (Авґсбурґ), член мґр Антін Мельник (Мюнхен).

Двох членів до Головної Ради від УКЦ і УАПЦ найменують Владики.

Голова управи УМХС: голова д-р В. М'ялковський (Мюнхен), заступник голови й секретар інж. Г. Комаринський (Мюнхен), референт фінансів і суспільної опіки д-р О. Вінтоняк (Мюнхен), д-р Дарія Сімків, член Головної управи.

Контрольна Комісія УМХС: голова проф. д-р З. Соколюк (Мюнхен), і члени ред. Степан Мудрик (Н. Ульм), Іван Холявка (Мюнхен).

Перед кінцевою молитвою д-р Б. М'ялковський запевнив, що Головна управа буде далі усіма засобами старатися, щоб УМХС, як колишній Український Червоний Хрест, далі виконував свою харитативну й добродійну працю на користь тих земляків, які потребують допомоги. Щиросердечно спаси Біг він висловив усім жертводавцям, працівникам, збирачам, які причинилися до того, що УМХС зміг досі допомагати братам і сестрам нашим. Звернувся він із закликом до всіх українців в діяспорі, щоб вони своїми щедрими пожертвами виявляли свою солідарність з тими, які нашої допомоги так конечно потребують.

Сеньйори Дітройтської Округи відвідали Союзівку

Дітройт (АС). — Група з 46-ти сеньйорів Дітройтської Округи провели один тиждень на чудовій Союзівці. Зорганізувала з рамени Округи цю прогульку Стефанія Федик.

13-годинна їзда автобусом проминула непомітно серед співу і жартів. Співали всі, що були в автобусі, співали і поодинокі члени, як Софія Андерсон, Адріяна Липецька, Семен Стецюк. А дотепні жарти викликували щирий сміх (Ст. Федик, А. Слюсарчик). Навіть наш автобусовий водій Бил, заохочений нами, переказав кілька вдалих жартів. Треба сказати, що наш водій був з нами неначе член нашої групи: бував на всіх імпрезах, цікавився нашими справами, навіть навчився кілька речень по-українськи: „добрий день, „добраніч", „увага! тут можна купити морожене". Та не тільки ми співали і жартували, але мали нагоду послухати читання чудових віршів і поем (Василя Симоненка й інших.), які по-мистецьки читала Надія Стечо.

Щоб провести якнайскоріше час Ст. Федик зорганізувала зі Союзівки автобусом дві цілоденні прогулянки: одну до Пам'ятника Цвинтаря в Бавнд Бруку і другу до Гайде Парку, де знаходяться музей, гріб і пам'ятки президента Рузвельта і його дружини.

В чудовій атмосфері серед розкішної природи й нестямились, як проминув тиждень і треба було прощатись зі Союзівкою і приятелями, яких ми познаходили серед сотень відвідувачів. Були і деякі малі недомагання як з боку заряду Союзівки, так і від нас, та вони ні в якому разі не попсували наш чудовий настрій, а прощаючись, всі в один голос заявили бажання і наступного року їхати на Союзівку.

ЛЕҐАЛЬНА МЕЖА віку людини, коли їй вільно купувати алькогольні напої, збільшиться вже 1-го вересня в п'ятьох стейтах до 21-го року, і тому в цих стейтах минулого кінця тижня, в неділю 31-го серпня зокрема (якраз „п'ять хвилин перед 12-ою) счинились справжні перегони серед молоді і студентів, щоб ще купити горілку перед забороною. В університеті Норт Каролайни навіть дійшло до бешкетів, які однак не спричинили великої шкоди. Інші стейти, в яких тепер піднесено вік для покупців горілки й спіртних напоїв з 19 до 21 є Вискансин, Міннесота, Айова і Тексас.

В ЗІМБАБВЕ ВІДКРИЛАСЯ восьма конференція лідерів урядів, які не приєдналися. Відкриваючи конференцію, прем'єр-міністер Зімбабве Роберт Муґабе закликав до роззброєння, до створення нового економічного порядку і ліквідації апартеїду в Південно-Африканській Республіці. До Руху неприєднаних країн, який був створений 25 років тому в Беоґраді тодішнім президентом Юґославії Йосіпом Тітом і єгипетським президентом Ґамаль Абдель Нассером, входить 101 країна. На конференцію прибуло не більше 40 голів урядів, а понад 40 країн взагалі не прислали своїх представників.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в понеділок, 1-го вересня 1986 р. відійшла від нас у Вічність наша Дорога СЕСТРА

бл. п.

ЕВГЕНІЯ ЛЕПКА

(дочка письменника Б. Лепкого)

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у четвер, 4-го вересня 1986 р., о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні Насевичів, Філядельфія, Па.

У п'ятницю, 5-го вересня 1986 р., о год. 10-ій ранку в Українській Католицькій Катедрі відбудеться ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ, після якої Тіло буде перевезене на цвинтар у Факс Чейсі, Па.

У смутку —

БЛИЖЧА І ДАЛЬША РОДИНА

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 29-го липня 1986 р. у Кінґстон, Н. Й. відійшла у Вічність на 60-му році життя

бл. п.

АНАСТАЗІЯ ЄВЧИН

Покійна народилася в Україні, 7-го квітня 1926 р., донька Івана і Сандри Сімпро. Покійна працювала у Benedictine Hospital, **належала до парафії св. Тройці у Керґонксоні і інших українських організацій.**

ПОХОРОН відбувся 1-го серпня 1986 р. в церкві св. Тройці у Керґонксоні. Похоронні відправи провадив парох церкви св. Тройці о. Михайло Харина. Опісля, громада відпровадила тіло Поійної на Вічний Спочинок на Pine Bush **цвинтар в Керґонксоні, Н. Й.**

Горем прибиті:

муж — МИХАЙЛО
доньки — ОЛЬГА КАЙЗЕР
МАРІЯ РІЧАРДС
сини — ІВАН
МИХАЙЛО
МИКОЛА
і троє внуків

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 1-го вересня 1986 р. відійшов у Вічність в Балтімор, Мд. по довгій недузі наш Найдорожчий МУЖ, БРАТ, КУЗЕН, ШВАҐЕР, ДЯДЬКО

бл. п. мґр прав

Володимир Романовський

нар. 22-го червня 1916 р. в Чункові на Буковині, член ОУН і учасник Похідних Груп, засновник і бувший президент та почесний голова Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Балтимор, заступник голови Центрального Об'єднання Буковинських Українців у ЗСА, голова Видавничої Комісії УСТ „Довбуш" — Чернівці, член Кураторії Фонду „Буковина", бувший скарбник Центральної Управи ОДВУ, член УНС і Т-ва „Самопоміч" в Балтимор.

Покійний був представником "New York Life" **в Балтимор.**

ПАНАХИДА відбулася у середу, 3-го вересня ц. р. в похоронному заведенні L. J. Ruck — Baltimor, Md.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у четвер, 4 вересня 1986 р. в Каплиці на Українському Національному Цвинтарі-Пам'ятнику у Вашінґтоні на Pennsylvania Avenue, (Cedar Hill)

В тяжкому горю:

дружина — НАТАЛІЯ
сестра — МАРІЯ
кузени — БОГДАН і ЯРОСЛАВ
шваґрова — КАЛИНА
шваґер — ВАСИЛЬ
племінниця — КОРНЕЛІЯ
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді і Україні

Світлій пам'яті д-ра П. Федорова

Поволі відходять до кінцевого звіту перед Творцем вселенної останні могікани визвольних змагань 1918 років...Відходять тихо, непомітно. Здається, ще вчора ми бачили їх, повних сил та енергії, на різних національних святах, часто виструнчених у ветеранській шапці на почесній стійці. А ось неочікувано українська радіова висильня або часопис приносять жалобну вістку, що колишній воїн української армії та зразковий громадянин упокоївся. Він спокійно без нарікань, як годиться карному військовикові, вірному присязі, що її склав перед 70-ма роками своїй державі, до кінця життя стояв на сторожі цих ідеалів, за які кривавилися лицарі УГА та інших формацій проти ворожих сил. Відійшов по заслужену нагороду до Всевишнього за трудяще, сповнене любови й посвяти життя для своїх найближчих, друзів і свого народу.

Таким був славної пам'яті загальновідомий і шанований за свої шляхетні риси характеру д-р Петро Федорів, колишній підхорунжий славетної УГА, що 2-го липня ц.р. по короткій, але важкій недузі, заосмотрений Найсвятішими тайнами на 86 році життя відішов у вічність. Був він глибоко віруючим і практикуючим християнином, прикладним членом української громади й зразковим мужем, батьком і дідусем.

Як гарячий соборник ставав понад групові спори й непорозуміння! Являвся на всіх громадських святах і маніфестаціях та був жертвенним членом різних товариств і установ. Брав живу участь в релігійному і національному житті української філядельфійської спільноти. З великим сантиментом ставився до ветеранських організацій, які плекають військові традиції серед нашого громадянства, до Українського Освітньо-Культурного Центру, в якому пронизане соборницьким духом кипить наше життя, а зокрема, де є згуртованих понад три сотні українських дітйе у світличці та молоді в школі українознавства й на різних курсах народного мистецтва, до Товариства „Бойківщина", як колишній уродженець зеленої Верховини, цієї розкішної частини нашої землі, про яку часто снив і зі зворушенням згадував.

Д-р П. Федорів народився 13-го червня 1899 року в селі Цінева Долинського повіту на Бойківщині, в родині з численним потомством — 6 хлопців і 3 дівчат. Він був найстаршим сином. Один з молодших братів загинув з московських рук у станиславівській тюрмі, а другого вбили гестапівці в Берліні. Петро закінчив народну школу в Креховичах і Болехові, а до гімназії вчащав у Долині. В 6-ій гімназійній клясі допомагав відновлювати українську державність. В 1919 році закінчив Старшинську Школу в Коломиї зі ступнем підхорунжого УГА і брав активну участь в завзятих боях проти знаменито озброєної Заходом армії Галєра. В часі чортківської офензиви занедужав на тиф. Видужавши випадково попав у польський полон, з якого врятувався утечею до рідного дому в Бодехові. Гімназію закінчив у Львові і записався там в Український Тайний Університет. Згодом студіював медичні науки в Кракові, що їх завершив дипломом. Перед Другою світовою війною був лікарем в Хелмку коло Катовиць, а згодом матірю дітей сина Ігоря та доні Ксені. В 1942 році д-р Петро прибув до Стрия, де відкрив свою ординацію та водночас мав зайняття у лічниці. В 1944 році, коли совєтські війська наближилися до Стрия, виїхав до Відня, опісля до Страсбургу і Карльсруге, щоб лікувати табориків — „остовців" й інших полонених. У зв'язку з близьким сусідством до лінії Зигфрида разом з родиною переживав кілька місяців жахливі бомбардування альянтами німецьких оборонних ліній.

Після капітуляції Німеччини, перенісся до табору втікачів у Мюнхені. Прямо чудом врятувався від насильного вивозу совєтчиками на „родіну". Примістився в переселенчому таборі в Карсфельді, а згодом в Берхтесгадені. Там працював за своєю лікарською професією до 1949 року. Після „скрінінгу" виїхав до Бостону і Філядельфії, де був помічним лікарем по різних американських лічницях. В 1970 році нострифікував і одержав диплом та відкрив свою ординацію. Діти його закінчили високі студії і подружилися з українцями. Син Ігор працює оптометристом. Вся родина активно включилася в релігійне та культурне життя української філядельфійської громади. Д-р Петро став містоголовою Головної Управи Т-ва „Бойківщина", а яким тісно співпрацював на протязі 20 років.

Відійшовши у вічність, Покійний осиротив вірну дружину і любих дітей та внуків, що по бурхливому житті серед них почувався найщасливішим. Осиротив теж українську спільноту, з якою постійно підтримував контакт. Для всіх залишив він будуючий приклад безінтересовної та невтомної праці для добра своєї громади й поневолених братів і сестер в Україні.

Після багатолюдної Панахиди в похоронному заведенні Насевича і Поминальної Богослужби в церкві Христа Царя у Філядельфії тлінні останки Покійного спочили на українському католицькому цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі.

Нехай ця скромна згадка про сл.п. д-ра П. Федорова буде китицею запашного карпатського квіття на могилу вірного сина України та зеленої Верховини від Т-ва „Бойківщина", для якого він жертвенно трудився.

Спи друже спи, про волю долю України сни...!

Ол. Татомир

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Ще один чемпіонат УВШНЗ в Гемтремку

Цим разом дівочої дружини софтболу, яка у фінальних змаганнях південно-східньої Мишигенської Атлетичної Ліги перемогла „Лаккет Криштіян" вислідом 9:1. Ця дівоча дружина софт болу української вищої школи Непорочного Зачаття в Гемтремку, Миш., закінчила цьогорічний сезон загальним вислідом ігор 12:4, будучи непереможеною у розгривках своєї Ліги — 8:0. Ці статистичні дані не є цікавими тільки відносно самої статистики, але, в першу чергу, тому, що ця шкільна дружина, що почала своє існування тільки в 1983 році, здобула співчемпіонат своєї Ліги. Згідно з думкою Д. Малена, атлетичного директора школи і тренера дівочої дружини, цьогорічний чемпіонат і дотеперішні успіхи, в першу чергу, треба завдячувати всім членам дружини за їхню посвяту, працю над собою та бажання стреміти до кращого. Чотири дванадцятьклясниці — М. Галабурда, Д. Гика, С. Вальнюк і К. Осінска — були не тільки будівничим ядром дружини, але своїм прикладом праці над собою, починаючи від підставових засад гри софтболу, заохочували своїх товаришок та дирекцію школи включити цей рід спорту у свою офіційну програму.

Не тільки будучність, але й позитивні спортові успіхи дівочої софтбольної дружини УВШНЗ є забезпечені представниками „нової зміни", одинадцятиклясницею Х. Марітчак, яка цього сезону мала 420 „бейтінг рекорд", і десятиклясницею К. Волощук з її рекордом 450. Треба відмітити, що майбутні „філяри" цієї софтбольної дружини, згадані змагунки, є не тільки надзвичайними софболістками, але, і в першу чергу, під академічним оглядом вони є членками крайового Товариства визначних учнів, а теж непересічними всесторонніми спортовками. Х. Марітчак є теж визначною змагункою в кошиківці, копаному м'ячі та членом шкільних „чірлідерс". В копаному м'ячі вона була вибрана до стейтової репрезентації, яка в міжстейтовому турнірі здобула перше місце.

Українська вища школа в Гемтремку, в якій навчається тльки коло 120 юначок й юнаків, диспонує мінімальним фондом та, не зважаючи на цей факт, включила спорт в програму свого навчання й дуже часто тішиться його успіхами. Та це не єдині успіхи. Пд академічним оглядом наша школа може похвалитися ще кращими успіхами. Для прикладу, — під кінець цього шкільного року школи міста Гемтремку проголосили свої академічні успіхи числом учнів, які одержали повні чотирирічні університетські стипендії: гемтремкська народна школа — один учень, католицька школа св. Лядіслава — три учні, українська школа Непорочного Зачаття — шість учнів.

На закінчення минулого академічного року в стейтовому Вейнському університеті спеціяльною церемонією відзначено їхніх абітурієнтів, що закінчили свої студії з найкращими відзначеннями сума кум лавде — п'ять ґрадуантів. Між ними двоє випускників нашої школи, які крім того протягом своїх 4-річних студій постійно мали пересічно 4.0 у своїх оцінках. Подібних прикладів можна навести кожного року, що вказує на те, що наші школи при церкві Непорочного Зачаття, не зважаючи на свої невідрадні фінансові умовини, все таки успішно виконують своє завдання. Отже будьмо горді з академічних і спортових успіхів нашої школи і рівночасно пам'ятаймо, що сама гордість не забезпечить дальшого існування школи. І тому не тільки морально, але понад усе фінансово допоможім нашим школам стояти на висоті своїх завдань і заохочуймо й докажім іншим батькам, що помимо найнижчої шкільної оплати, є доцільним й бажаним посилати своїх дітей до наших шкіл!

В. Кізима

Шаховий турнір Каси „Самопомочі" в Чикаґо

17-го серпня ц.р. відбувся на оселі в Равнд Лейку традиційний пікнік Каси „Самопоміч" під назвою „Веселий День". У багату програму дня був включений теж шаховий турнір. До турніру зголосилося 14 шахістів, з яких кожний розіграв п'ять змагань по 15 хвилин. Згідно із швайцарською системою обчислення точок, учасники турніру зайняли такі місця: Іван Скульський — 4 ½ точки, Олександер Хованський — 4 (12), Джім МкНамара — 4 (10), Петро Гуцул 3 (6½), Степан Винниченко 3 (5), Іван Полюхович 3 (3), Всеволод Трутенко 2 ½ (3), Лев Зубик 2 (4), Іван Остапчук 2 (3½), Андрій Пилипчак 2 (3), Ігор Трутенко 1 (1), Василь Померний 1 (0), Евген Демидчук 0, Олександер Пилипчак 0.

Перші п'ять шахістів в показнику табелі ігор одержали грошові нагороди Каси „Самопоміч". Провідником турніру був автор цього допису.

Роман Б. Припхан

Дружина софтболу УВШНЗ — чемпіон 1986 Південно-Східньої Мишиґенської Атлетичної Ліги. Клячать (зліва): К. Крезмінська, О. Галабурда, К. Осінська, С. Вальнюк, Д. Гика, М. Галабурда, Дж. Стопчинська, К. Волощук; стоять зліва: тренер — Д. Малин, Т. Крупяк, О. Андрушків, Х. Марітчак, К. Будзол, А. Фецко, асистентка тренера — Х. Пстржак, друга асистентка тренера М. Пстржак.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ФРАНКО Ф. МАНІЛА, член УНС Відд. 390-го ім. Івана Франка в Бристолі, Конн., помер 14-го квітня 1986 року на70-му році життя. Нар. 10-го березня 1916 року в Рочестері, Н.Й. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку дружину Руту, доньку Анну і сина Теодора. Похорон відбувся на цвинтарі Ґрінвуд в Бристолі, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ФРАНКО СІМКУС, член УНС Відд. 83-го ім. Івана Франка у Філядельфії, Па., помер 28-го березня 1986 року на 66-му році життя. Залишив у смутку дружину і ближчу родину. Похорон відбувся 1-го квітня 1986 року на цвинтарі Св. Марії у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Кушнір, секр.

СТЕФАН ХОМИН, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., помер 22-го квітня 1986 року. Нар. 8-го серпня 1918 року в Україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Олену, дітей Марію Боднарську з мужем Зеноном, Анну з мужем Стефаном, і Богдана з дружиною Алін, внуків Романа і Оленку Боднарських. Похорон відбувся 25-го квітня 1986 року на цвинтарі св. Матея в Вест Сенека, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Мері А. Гаравус, секр.

ГАЛІНА К. БЕРЕНҐО, член УНС Відд. 243-го ім. св. Михайла в Чикаґо, Ілл., померла 29-го березня 1986 року на 64-му році життя. Нар. 1921 року у Висканеині. Членом УНС стала 1941 року. Залишила у смутку мужа Реймонда. Похорон відбувся 2-го квітня 1986 року на цвинтарі Сансет Ридж в Кіноша, Висконсин.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ІВАН ГАЛАН, член УНС Відд. 221-го ім. св. Стефана в Чикаґо, Ілл., помер 27-го квітня 1986 року на 57-му році життя. Нар. 7-го квітня 1929 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Доротею. Похорон відбувся 23-го квітня 1986 року на цвинтарі Мт. Емблем в Елмгирст, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Карачевський, секр.

КЕННЕТ СТАЙНЕР, член УНС Відд. 289-го в Рочестері, Н.Й., помер 2-го травня 1986 року на 32-му році життя. Нар. 1953 року в Рочестері, Н.Й. Членом УНС став 1983 року. Залишив у смутку батьків Йосифа і Марію, сестер Дану і Катерину, братів Раджера і Ґері. Похорон відбувся 4-го травня 1986 року на цвинтарі Ірондеквойт в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

БОРИС КОСОВИЧ, член УНС Відд. 20-го Т-ва „Згода" в Воррені, Миш., помер 30-го квітня 1986 року на 78-му році життя. Нар 10-го січня 1908 року в Підгайцях, Україна. Членом УНС став 1963 року. Залишив у смутку дружину Розалію і дальшу родину. Похорон відбувся 3-го травня 1986 року на цвинтарі Мавнт Олівет, Дітройт, Миш.

Вічна Йому Пам'ят!

Роман Куропась, секр.

ПИЛИП ГАРАСИМІВ, член УНС Відд. 6-го ім. Т. Шевченка у Гестінгс он Гадзон, Н.Й., помер 5-го квітня 1986 року на 88-му році життя. Нар. 26-го серпня 1899 року в Бережанах, Україна. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дочку. Похорон відбувся на цвинтарі Мавнт Говп у Гейстінгс, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Халанич, секр.

ПЕТРО КОТЛЯР, член УНС Відд. 104-го ім. св. Миколая в Перт Амбою, Н.Дж., помер 20-го квітня 1986 року на 75-му році життя. Нар. 1911 року в Ню Йорку, Н.Й. Членом УНС став 1947 року. Залишив у смутку сина Рассела, дочку Ірену Бонкада і 4-ох внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Меморіял Ґарден в Газлет, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Матковський, секр.

ЛЕОКАДІЯ ЧУХНОВСЬКА, член УНС Відд. 341-го ім. Ю. Головінського у Виндзорі, Онт., померла 1-го квітня 1986 року на 79-му році життя. Нар. 1907 року у Варшаві, Польща. Членом УНС стала 1971 року. Залишила у смутку сина Богдан з дружиною Марісю і внуків Григорія, Адріяну, Лярису і Таню. Похорон відбувся 5-го квітня 1986 року на цвинтарі Виндзор Меморіял у Виндзорі, Онт. Канада.

Вічна Її Пам'ять!

В. Літинський, секр.

КАТЕРИНА ҐЕЛЕТІЙ, член УНС Відд. 164-го ім. М. Грушевського в Бервику, Па., померла на 63-му році життя. Нар. 1923 року у Бервику, Па. Членом УНС стала 1976 року. Залишила у смутку сестру Марію. Похорон відбувся 24-го квітня 1986 року на цвинтарі свв. Кирила і Методія в Бервику, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Петро Бутрей, секр.

МИРОСЛАВ МУСЯЛ, член УНС Відд. 156-го ім. Тараса Шевченка в Бруктейвен, Па., помер 5-го травня 1986 року на 65-му році життя. Нар 31-го травня 1921 року в Честері, Па. Членом УНС став 1965 року. Залишив у смутку брата Івана. Похорон відбувся 7-го травня 1986 року на цвинтарі Елджвуд Меморіял у Ґлен Миллс, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Новак, секр.

ЙОСИФ БОБАК, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" у Форд Ситі, Па., помер 5-го травня 1986 року на 71-му році життя. Нар. 16-го вересня 1914 року у Форд Ситі, Па. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Марґарету, синів Павла, Йосифа і Марка. Похорон відбувся 7-го травня 1986 року на українському цвинтарі у Форд Ситі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Турко, секр.

Табір...

(Закінчення зі стор. 1)

ру під проводом В. Блавацького; там же засновано Об'єднання Мистців Української Сцени і видавано його орган „Театр". Авгсбурзький табір був місцем консолідації українських еміграційних політичних сил; там же заснувалась Українська Національна Рада і відбула свої перші сесії. Український Авгсбург дав почин розвиткові української вільної науки, яка променювала на українську еміграцію не тільки в европейських, але й заокеанських країнах. Відновлена діяльність Українського Вільного Університету веде свій початок власне з авгсбурзького табору Сомме Касерне, в якому ця висока школа провела повний академічний 1946-47 рік. Нарешті і найголовніше — в тому ж таборі восени 1945 року засновано Українську Вільну Академію Наук, як спадкоємця традицій і продовжувача діяльности Всеукраїнської Академії Наук в Києві 1920-их років. При Академії засновано перші та єдині в тих роках архів і бібліотеку і видано десятки наукових монографічних і періодичних матеріялів. Слід згадати, що за час неповних п'яти років існування (1945-49) авгсбурзької організованої громади в тому місті появилось було між 35 і 40 назв періодичних видань і біля 150 назв монографій.

Це лише невелика частина праці української громади в Авгсбурзі, яку наведено, щоб вказати на проблеми, з якими зустрінуться учасники запланованого з'їзду. Проте ми переконані, що колишні авгсбурчани завершать свої наради мудрими постановами та залишать по собі цінні опрацьовані збірники. Тож допобачення на з'їзді.

М. Дмитрин

ЧЕРЕЗ РІЗНІ НЕСПОКОЇ в світі та флюктуацію грошей не в одній країні світу золото все ще для всіх людей без вийнятку є найбільш цінним товаром на світовому ринку, тому ціна на унцію золота значно зросла — в цих останніх місяцях і дорівнює тепер понад 400 дол. за унцію, коли ще недавно ціна була дещо понад 300 дол.

ПОЛЬСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ПАП повідомило про невдалу спробу захоплення пасажирського літака. За повідомленням агентства, „пацієнт психіятричної лікарні" намагався захопити літак, коли він піднявся в повітря з летовища у Вроцлаві і летів до Варшави. Працівники міліції, які перебували на покладі, перешкодили йому захопити літак. Однак ПАП не подає ні прізвища заарештованого „пацієнта психіятричної лікарні", ні його віку.

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу
закликають Вас
СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ
на його працю та акції для

1. Поширювання правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
враз із виповненим вирізком цього заклику

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви $

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість стейт поштовий код

Три...

(Закінчення зі стор. 2)

тим способом не дає вислову своєму переконанню, до якого дійшов на підставі студій минулого і теперішнього людства, що форма зовнішнього блиску і шлях яким ішли володарі, помилкові, що основою розв'язки проблем людства є сама людина — звичайна проста людина, її проблеми щоденного життя" (стор. 37-8).

У своїй праці д-р Пасіка описав конґльомерат подій, між якими заходить різниця так відносно часу, як і простору. Різниця в часі і просторі і суттєва єдність тих подій свідчить, що у діях людства, в усіх епохах, діє спільний чинник — Божа Всевидючість.

Не зважаючи на жорстокості і злочини не перестає діяти почуття пізнати правду — теотропізм, відгомін якого проявляється як сумління — голос Бога в душі людини-індивіда. Друга світова війна зі страхіттями таких розмірів, яких не знає історія, зруйнувала світ не тільки матеріяльно, але виявила страшний духовий стан людини, доказала, що людина, відкинувши Бога, це найбільше жорстока, кровожадна і найгрізніша потвора. Не даром писав Достоєвський, що коли нема Бога, то все можна.

У своїй праці д-р Пасіка старається аналізувати кризу сучасної людини, яка є запаморочена технічними досягненнями. Ця криза — це криза релігії, криза виховання, зріст злочинности, — це криза ідей, домінування фальшивих „наукових" теорій. Розв'язка проблем сучасної людини можлива тільки під одною умовою: звільнити людину з неволі деструктивних ідей. Шлях до звільнення з цієї неволі веде до шукання правди, а через неї до Бога. Цитуючи теперішнього Папу Івана Павла II, автор пише, що „шлях до Бога веде зі самого нутра людини і з нутра сотворіння — кожного, і всіх, з аналізи всесвіту", (стор. 206-7).

Д-р Пасіка завдав собі багато труду, щоби написати ці праці, які без сумніву направду заслуговують на признання та увагу так під літературним, як і науковим аспектом, зокрема коли йде мова на медичні теми. Книжки читаються дуже легко, автор написав їх так як він події і людей бачив, даючи при тому вдумчиву аналізу тих подій і психіку людей. Книжки по дуже приступній ціні можна замовляти: Dr. W. Pasika, 252 Evelyn Ave., Toronto, Ont., M6P 2Z9, Canada.